

coaliția civică
pentru alegeri libere și corecte

www.alegeliber.md

11 MAI 2021

În atenția

**Comisiei Electorale Centrale
Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene**

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte (CALC)¹ aduce în atenția Dvs. nota de poziție cu privire la constituirea secțiilor de votare din străinătate, ce urmează a fi deschise la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021². Analiza datelor statistice și a informațiilor disponibile privind votarea peste hotare la ultimul scrutin prezidențial din 2020 și cele trei criterii legale aplicate pentru constituirea secțiilor de votare în străinătate, indică asupra necesității de a suplimenta numărul secțiilor de votare peste hotare, prin deschiderea a cel puțin **19 secții de votare noi**, după cum urmează: **6 – Italia, 3 - Marea Britanie, 2 - Franța, 2 - Germania, 2 - Statele Unite ale Americii, 1 - Irlanda, 1 - Portugalia, 1 - Luxemburg și 1 - Finlanda.**

Totodată, **134 din cele 139 secții de votare** deschise de autorități la alegerile prezidențiale din anul 2020, **urmează a fi menținute** și în cazul alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021. În cazul celorlalte cinci secții de votare (una în Grecia și patru în Federația Rusă), îndemnăm MAEIE și CEC **să reevalueze oportunitatea menținerii acestora**, după cum urmează: *prin comasarea unor secții de votare* (2 în 1) în or.Atena, or.Sankt-Petersburg și or.Moscova; și *prin închiderea* secțiilor de vor din or.Kostroma și or.Rezani din Federația Rusă. În ultimele două secții de votare în turul doi al alegerilor prezidențiale din 15 noiembrie 2020 au participat 111 și respectiv, 67 de alegători.

Analiza comparativă a cheltuielilor suportate de autorități la deschiderea secțiilor de votare din străinătate la scrutinele electorale precedente, a arătat că bugetul alocat nu a fost vreodată consumat integral. La scrutinul prezidențial din 2020 din cele 11,66 mln. lei alocate au fost consumate 82,55%. Excedentul de 2 mln.lei rămas după organizarea și desfășurarea votului

¹ www.alegeliber.md - **Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte** este o entitate permanentă, benevolă, constituită din 34 organizații obștești din Republica Moldova cu scopul de a contribui la dezvoltarea democrației în Republica Moldova prin promovarea și desfășurarea alegerilor libere și corecte în conformitate cu standardele ODIHR (OSCE), ale Consiliului Europei și a instituțiilor specializate afiliate acestuia.

² Nota de poziție a fost elaborată de către Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT” cu suportul financiar al Departamentului Buna Guvernare al Fundației Soros Moldova. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția finanțatorului.

peste hotare în cadrul alegerilor prezidențiale organizate în 2 tururi, sunt un indicator că suma estimată de 11,28 mln. lei este una mai mult decât suficientă pentru organizarea și desfășurarea alegerilor în toate cele 153 de secții de votare din străinătate propuse de către CALC.

În același timp, reamintim despre importanța unui proces deschis și transparent de consultare și pregătire a procesului de constituire a secțiilor de votare în străinătate pentru sporirea încrederii alegătorilor și concurențelor electorali în instituțiile statului și corectitudinea procesului electoral drept și îndemnăm:

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene:

- ***să reevalueze și să publice informații cât mai exacte posibil*** cu privire la *numărul* alegătorilor și *locul aflării* acestora în străinătate; *date obținute* de către MAEIE de la autoritățile competente ale țărilor de reședință a cetățenilor-alegători ai Republicii Moldova, și nu *în baza estimărilor aproximative* ale misiunilor diplomatice;
- ***să aducă la cunoștința publică*** informațiile ce țin de cheltuielile necesare și posibilitatea asigurării secțiilor de votare din străinătate din punct de vedere tehnic și logistic, precum și a celor legate de potențialele riscuri privind actuala pandemie COVID-19 în țările unde urmează a fi constituite secții de votare.

Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova:

- ***să amendeze*** Regulamentul cu privire la votarea cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotarele țării (aprobat prin Hotărârea CEC nr.1732/2018) astfel încât să asigure reglementarea clară și detaliată *a modului de constituire a secțiilor de votare și birourilor electorale ale secțiilor de votare în străinătate*, inclusiv prin alinierea acestuia la prevederile Codului Electoral (a se vedea pct. 10, Capitolul II din Regulament)
- ***să publice*** toate demersurilor privind deschiderea secțiilor de votare suplimentare peste hotare, recepționate din partea comunităților de cetățeni moldoveni din diasporă;
- începând cu ziua următoare datei limită pentru depunerea declarațiilor privind înregistrarea prealabilă (26 mai 2021), ***să aducă la cunoștința publică proiectul listei secțiilor de votare în străinătate și să organizeze consultări publice oficiale*** cu privire la constituirea secțiilor de votare peste hotarele țării, precum și ***să informeze*** publicul larg despre *argumentele / motivele aplicate de CEC* pentru adoptarea hotărârii privind constituirea secțiilor noi, menținerea sau închiderea unor secții de votare în străinătate.

NOTĂ DE POZIȚIE*

*cu privire la constituirea secțiilor de votare din străinătate,
ce urmează a fi deschise la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021*

Cuprins

A. CONTEXT	3
B. Mijloacele financiare necesare pentru constituirea și activitatea secțiilor de votare în străinătate .	4
C. Eficiența practică a criteriilor legale în baza cărora sunt constituite secțiile de votare din străinătate	5
D. Justificarea menținerii sau deschiderii noilor secții de votare	6
E. Recomandări adresate instituțiilor statului	14

A. CONTEXT

1. Prin [Decretul nr.77](#) din 28 aprilie 2021, Președintele Republicii Moldova a dizolvat Parlamentul de legislatura a X-a și a stabilit data alegerii noului Parlament pe data de 11 iulie 2021.
2. Potrivit [art.31 alin.\(3\)](#) din Codul Electoral, constituirea secțiilor de votare din străinătate se stabilește de către Comisia Electorală Centrală (CEC), cu avizul prealabil al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE).
3. Prin [Hotărârea CEC nr.4816](#) din 30 aprilie 2021, Comisia Electorală Centrală a aprobat Devizul de cheltuieli estimativ pentru organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, unde au fost prevăzute inclusiv și cheltuielile pentru deschiderea a **150 de secții de votare din străinătate**.
4. În acest context, prezenta **notă de poziție are drept scop și este propusă**, în calitate de eventual suport informațional și metodologic, spre examinare Comisiei Electorale Centrale, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, precum și alegătorilor care intenționează să participe la alegeri peste hotarele țării, potențialilor concurenți electorali și/sau altor părți interesate.

B. Mijloacele financiare necesare pentru constituirea și activitatea secțiilor de votare în străinătate

5. În Hotărârea³ CEC nr.4816/2021, Comisia Electorală Centrală a prevăzut că pentru activitatea a 150 birouri electorale ale secțiilor de votare (BESV) în străinătate, sunt necesare 11 280 000 lei.
6. În context, considerăm a fi judicios să fie analizate, *prin comparație*, cheltuielile suportate de autorități la precedentele scrutine naționale pentru activitatea birourilor electorale peste hotarele țării. Astfel:
- Potrivit auditului⁴ Curții de Conturi, pentru organizarea și desfășurarea alegerilor în birourile electorale din străinătate în cadrul alegerilor prezidențiale din anul 2016, au fost alocate 10,8 mln.lei, dintre care au fost executate doar 5,9 mln.lei (54,6%). Cei 4,9 mln.lei rămași nevalorificați de CEC s-au datorat deschiderii unui număr mai mic de secții de votare peste hotare, doar 100 din cele 150 preconizate.
 - Hotărârea⁵ Curții de Conturi cu privire la Raportul auditului asupra gestionării mijloacelor financiare alocate pentru alegerile parlamentare din 24.02.2019, constată că pentru activitatea a 150 birouri electorale peste hotarele țării au fost alocate 7,8 mln.lei, în timp ce nivelul de executare a cheltuielilor pentru cele 123 secții de votare din străinătate deschise a constituit 3,9 mln. lei, sau 50% din alocațiile repartizate.
 - În cadrul alegerilor prezidențiale din anul 2020, pentru organizarea și desfășurarea alegerilor în afara țării au fost alocate mijloace financiare în valoare de 11 666 300 lei. Dintre acestea au fost executate cheltuieli în sumă de 9 630 000 lei pentru activitatea celor 139 secții de votare deschise de CEC în străinătate din cele 150 preconizate⁶. Respectiv, au fost consumate 82,55% din mijloacele alocate [în medie generală 69 280 lei per secție de votare], iar 2 036 600 lei au rămas nevalorificate.
7. Prin urmare, dacă cca 6 luni în urmă autoritățile statului au reușit să economisească mai mult de 2 mln.lei pentru organizarea și desfășurarea votului peste hotare în cadrul alegerilor prezidențiale *organizate în 2 tururi*, atunci, în mod indubitabil rezultă că, **la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, suma estimată de 11 280 000 lei este mai mult decât suficientă pentru organizarea și desfășurarea alegerilor în toate cele 150 de secții de votare din străinătate preconizate a fi constituite de către CEC.**

³ A se vedea Anexa nr.1 la Hotărârea CEC nr. 4816 din 30 aprilie 2021:

https://a.cec.md/ro/cu-privire-la-aprobarea-devizului-de-cheltuieli-estimativ-pentru-organizarea-2751_99072.html

⁴ A se vedea pag.15 din Anexa la [Hotărârea Curții de Conturi nr.64 din 29.11.2017](#) privind Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Comisiei Electorale Centrale aferente exercițiului bugetar încheiat la 31 decembrie 2016.

⁵ A se vedea [Hotărârea Curții de Conturi nr.76 din 17.12.2019](#) cu privire la Raportul auditului asupra gestionării mijloacelor financiare alocate pentru alegerile parlamentare din 24.02.2019 și Anexa la [Hotărârea CEC nr.1874 din 14.11.2018](#).

⁶ A se vedea pag.7 din Anexa la [Hotărârea CEC nr.3146 din 03.12.2019](#) și pag.32-33 din Anexa nr.2 la [Hotărârea CEC nr.4611 din 02.02.2021](#)

C. Eficiența practică a criteriilor legale în baza cărora sunt constituite secțiile de votare din străinătate

8. Conform art.31 din Codul Electoral, unul din criteriile pentru constituirea secțiilor de votare în străinătate are la *bază informațiile obținute* de către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene *de la autoritățile competente ale țărilor de reședință a cetățenilor Republicii Moldova privind numărul și locul aflării acestora.*
9. Astfel, analizând datele statistice ale alegerilor prezidențiale din anul 2020, se observă că acest criteriu este parțial funcțional în practică.

Spre exemplu, potrivit informațiilor⁷ prezentate de MAEIE privind numărul de cetățeni aflați în străinătate, în 2020 în Polonia se aflau cca 37 mii de cetățeni ai Republicii Moldova (sezonieri). Cu toate acestea, doar 317 alegători dintre aceștia au votat în turul II al alegerilor prezidențiale din 15.11.2020.

La fel, potrivit datelor oficiale furnizate de MAEIE, în Federația Rusă s-ar afla în total cca 356 731 cetățeni ai Republicii Moldova. În cele 17 secții de vot deschise în această țară, în turul II al alegerilor prezidențiale 2020 au venit la votare doar 14 069 alegători.

Totodată, conform datelor oficiale ale autorităților din Marea Britanie, în această țară s-ar afla 18 000 cetățeni ai Republicii Moldova, iar potrivit estimărilor misiunii diplomatice ar fi vorba de 12-24 mii. În realitate, în turul II al alegerilor prezidențiale din anul 2020 au participat 26 409 alegători, iar în 4 din cele 7 secții de votare deschise în Marea Britanie, au fost epuizate cele 5 mii de buletine de vot alocate de CEC.

În același context, conform statisticilor⁸ autorităților italiene [unde sunt arătate concentrațiile de strănieri pe regiuni și localități], moldovenii rezidenți în Republica Italiană sunt în număr de 118 516, iar la turul II al alegerilor prezidențiale din 2020 au participat 83 036 cetățeni ai Republicii Moldova, în cele 30 secții de votare deschise în Italia. În două dintre aceste secții de votare, au fost epuizate toate cele 5000 de buletine de vot înainte de încheierea votării.

10. Un alt criteriu pentru constituirea secțiilor de votare în străinătate, potrivit articolului 31 din Codul Electoral, , este rezultatul *înregistrării prealabile* a cetățenilor Republicii Moldova aflați în străinătate.

Astfel, potrivit datelor⁹ Comisiei Electorale Centrale, la situația din 16.09.2020 exista un număr de 60 030 declarații pentru înregistrarea prealabilă (depusă fie electronic, fie pe suport de hârtie).

În rezultat, în ziua alegerilor pentru turul II al alegerilor prezidențiale din anul 2020, **au reușit să participe și să voteze în cadrul secțiilor de votare din străinătate un număr de 263**

⁷ Datele Comisiei Electorale Centrale (scrisoarea cu nr. CEC 8/2635 din 21.08.2020), furnizate la solicitarea Asociației „ADEPT” cu referire la informațiile prezentate de MAEIE privind numărul de cetățeni ai Republicii Moldova aflați în străinătate - https://anticamera.cec.md/Outputs/DownloadFileSite/?p=0dfa1bc2-a630-4fc6-a43b-2d6851f1c53d.pdf&d=2020_08_24_a795a46_2635s

⁸ <https://www.tuttitalia.it/statistiche/cittadini-stranieri/moldavia/>

⁹ A se vedea Anexa la Hotărârea CEC nr.4519/2020 privind aprobarea Raportului cu privire la rezultatele alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020 - https://a.cec.md/ro/privind-approbarea-raportului-cu-privire-la-rezultatele-alegerilor-pentru-functia-2751_98246.html

177 alegători, sau de 4,38 ori mai mulți cetățeni decât numărul înregistrărilor prealabile.

În aceeași ordine de idei, este de remarcat că în țara cu cea mai înaltă rată de participare la alegeri [Italia], numărul alegătorilor care au participat în turul II al alegerilor prezidențiale [83 032], este de cca 7 ori mai mare decât numărul înregistrărilor prealabile [peste 12 mii¹⁰] pentru această țară în perioada 10.05.2018 – 16.09.2020.

11. Nu ultimul rând urmează a fi analizat și cel de-al treilea criteriu - *numărul de alegători care au participat la scrutinul precedent*, organizat în circumscripția națională.

Astfel, examinând dinamica participării alegătorilor în secțiile de votare din străinătate în ultimii 10 ani, se atestă următoarele tendințe:

Alegeri parlamentare 2010	Alegeri parlamentare 2014	Alegeri prezidențiale 2016		Alegeri parlamentare 2019	Alegeri prezidențiale 2020	
		Turul I	Turul II		Turul I	Turul II
64 199	73 311	67 205	138 720	76 601	150 022	263 177

Respectiv, se constată că din anul 2010 până în anul 2020, *rata de participare* a alegătorilor în secțiile de votare peste hotarele țării, a crescut de 4 ori.

12. În concluzie generală, se observă că „*numărul de alegători care au participat la scrutinul precedent*” este cel mai sigur și determinant criteriu în procesul de constituire a secțiilor de votare peste hotarele țării [fiind de fapt și primul criteriu indicat de Legiuitor în art.31 alin.(3) din Codul Electoral].

Celelalte două criterii (informațiile / datele MAEIE și înregistrările prealabile), în practică au scopul de a stabili amplasarea geografică a comunităților și alegătorilor cetățeni ai Republicii Moldova aflați în străinătate.

Totodată, urmare a analizei din punct de vedere statistic a celor 3 criterii stabilite de legislația electorală pentru constituirea secțiilor de votare în străinătate, este de remarcat că, *deși aceste criterii urmează a fi aplicate în ansamblu, acest lucru nu presupune că lipsa unui criteriu poate fi un obstacol în constituirea unei secții de votare peste hotarele țării*.

Or, atunci când realitățile de fapt indică asupra necesității de a deschide o secție de votare într-o țară / locație nouă, lipsa criteriului privind numărul alegătorilor care au participat la alegerile precedente, nu poate bloca acest proces, dacă există cel puțin unul din celelalte două criterii.

D. Justificarea menținerii sau deschiderii noilor secții de votare

13. Având în vedere că în Codul Electoral și în regulamentele autorității electorale centrale nu este reglementată o rată minimă de participare la alegeri sau un număr minim de înregistrări

¹⁰ A se vedea „Înregistrarea prealabilă 2020” - http://alegeri.md/w/Votarea_peste_hotarele_Republicii_Moldova

prealabile necesare pentru a fi deschisă o secție de vot peste hotarele țării, considerăm că în această speță pot fi luate în considerație bunele-practici ale țărilor din vecinătatea Republicii Moldova.

Astfel, în România este stabilit expres în legile electorale că, în afara țării pot fi organizate secții de votare pentru localitățile sau grupurile de localități în care au optat să voteze cel puțin 100 de alegători¹¹, care prin intermediul unui formular on-line s-au înscris în registrul electoral ca alegător în străinătate.

14. Respectiv, cu scopul de a stabili dacă o secție de votare deschisă la scrutinul precedent urmează a fi menținută sau dacă există necesitatea de a fi constituite noi secții de votare în străinătate, se propune a utiliza în calitate de indicatori 2 elemente: **o rată minimă de participare de 100 alegători la alegerile prezidențiale 2020 și/sau un număr minim de 100 înregistrări prealabile**¹².

15. La fel, este de subliniat că în statele unde există misiuni diplomatice / oficii consulare, chiar dacă rata de participare la alegerile anterioare sau numărul de înregistrări prealabile sunt mici, oricum urmează a fi deschise secții de votare în aceste locații, deoarece potrivit art.31 alin.(2) din Codul Electoral „pe lângă misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova se organizează una sau mai multe secții de votare”.

16. Prin urmare, în condițiile criteriilor legale și a indicatorilor propuși spre a fi luați în considerație, se obține următoarea proiecție a secțiilor de votare din străinătate:

	Nr. SV	Țara și locația secției de votare la alegerile prezidențiale din anul 2020		Rata de participare		Justificarea menținerii secției de votare [+/-]
				Turul I	Turul II	
1	1/306	AUSTRIA, or. Viena (sediul misiunii)		856	1510	+
2	1/307	AZERBAIDJAN, or. Baku (sediul misiunii)		26	53	+
3	1/308	BELARUS, or. Minsk (sediul misiunii)		142	216	+
4	1/309	BELGIA	or. Bruxelles (sediul ambasadei)	1876	3399	+
5	1/310		or. Bruxelles (sediul misiunii)	1780	3107	+
6	1/311	BULGARIA, or. Sofia (sediul misiunii)		105	239	+
7	1/312	CANADA	or. Ottawa, ON (sediul misiunii)	127	251	+
8	1/313		or. Toronto, ON	453	785	+
9	1/314		or. Montreal, QC	1864	3360	+
10	1/315		or. Calgary	470	655	+
11	1/316	CEHIA, or. Praga (sediul misiunii)		1475	3108	+
12	1/317	CHINA, or. Beijing (sediul misiunii)		14	19	+
13	1/318	GRECIA	or. Atena (sediul misiunii)	581	1007	+
14	1/319		or. Atena*	816	1306	- *

¹¹ A se vedea pag.8 - <http://www.roaep.ro/legislatie/wp-content/uploads/2019/07/Legea-nr-148-2019.pdf>

¹² În acest sens fiind utilizate cifrele și informațiile de pe portalul <https://inregistrare.cec.md/Statistics>, la data publicării prezentei note de poziție.

			*Notă: Distanța dintre cele 2 secții de vot este de cca 3.5 km pe jos. Astfel, având în vedere că în turul II au participat în total 2313 alegători, iar o secție de vot poate asimila până la 5 mii, considerăm că se justifică comasarea celor 2 secții de votare, într-o singură secție de vot , la sediul ambasadei.			
15	1/320	ELVEȚIA, or. Geneva (sediul misiunii)	954	1593	+	
16	1/321	Emiratele Arabe Unite, or.Abu Dhabi (sediul misiunii)	53	176	+	
17	1/322	ESTONIA, or. Tallinn (sediul misiunii)	105	226	+	
18	1/323	FEDERAȚIA RUSĂ	or. Moscova (sediul misiunii)	1129	1801	+
19	1/324		or. Moscova	537	1604	+
20	1/325		or. Moscova *	171	960	- *
21	1/326		or. Moscova	527	1526	+
22	1/327		regiunea Moscova	655	1661	+
23	1/328		regiunea Moscova	584	1618	+
24	1/329		regiunea Moscova	439	1444	+
25	1/330		or.Sankt-Petersburg/ reg.Leningrad*	220	513	- *
26	1/331		or.Sankt-Petersburg/ reg.Leningrad	276	649	+
27	1/332		or.Sankt-Petersburg/ reg.Leningrad	273	714	+
28	1/333		or. Soci/Krasnodar	135	227	+
29	1/334		or. Lipetsk	78	236	+
30	1/335		or. Tula	146	411	+
31	1/336		or. Kursk	209	272	+
32	1/337		or. Kostroma*	91	111	-
33	1/338		or. Rezani*	50	67	- *
34	1/339		or. Surgut / Hantí-Mansiisk	85	254	+
			<p>Note:</p> <p>* Distanța dintre secția de votare nr.323 din or.Moscova (sediul ambasadei) și secțiile de vot nr.324 și nr.325 este de ≈260 m, și respectiv de ≈200m. În total, la alegerile prezidențiale 2020 (turul II), la aceste 3 secții de votare au participat 4365 alegători din potențialul de 15 mii. În aceste condiții de fapt, considerăm că se justifică menținerea doar a 2 secții de votare și nu 3 în or.Moscova.</p> <p>* Distanța între secțiile de vot cu nr.330 și nr.331 din or.Sankt-Petersburg este de cca 3.5 km pe jos. Astfel, luând în calcul că în aceste 2 secții de vot în turul II au participat în total 1162 alegători, iar o secție de vot poate asimila până la 5 mii, considerăm că se justifică comasarea celor 2 secții de votare, într-o singură secție de vot.</p> <p>* Oportunitatea deschiderii secției de votare din or.Kostroma, urmează a fi atent re-examinată de către MAEIE și CEC, deoarece, pe motiv că au existat cca 354 înregistrări prealabile¹³, autoritățile au deschis pentru prima dată secție de vot în această locație la alegerile prezidențiale 2021. Cu toate acestea, în turul II, la votare au participat doar 111 alegători.</p> <p>* Având în vedere că rata de participare la scrutinul precedent este sub 100 alegători iar declarații prealabile au înregistrat doar 3 alegători, rezultă că menținerea secției de votare din or.Rezani nu se justifică.</p>			

¹³ A se vedea „Secții de votare noi” - http://alegeri.md/w/Votarea_peste_hotarele_Republicii_Moldova

35	1/340	FRANȚA	or. Paris (<i>sediul ambasadei</i>)	2618	5000	+
36	1/341		or. Paris	2257	4858	+
37	1/342		or. Strasbourg (<i>misiune diplomatică</i>)	821	2086	+
38	1/343		or. Villeneuve-Saint-Georges	3208	5000	+
39	1/344		or. Montreuil	3658	5000	+
40	1/345		or. Nice (<i>consulat</i>)	1886	2922	+
41	1/346		or. Lyon	504	862	+
42	1/347		or. Bordeaux	687	1211	+
			<p>Notă: Având în vedere că în turul II al recentelor alegeri prezidențiale, la secțiile de votare din Paris și suburbiile acestuia (Montreuil și Villeneuve-Saint-Georges), în 3 secții de votare s-au epuizat toate cele 5 mii de buletine de vot alocate per secție, iar 4-a secție de vot au fost utilizate 97% din buletinele de vot, considerăm că este mai mult decât justificată constituirea a încă 2 secții de votare în orașul și/sau regiunea Paris.</p>			
43	1/348	GERMANIA	or. Berlin (<i>sediul misiunii</i>)*	2922	4999	+
44	1/349		or. Frankfurt pe Main (<i>consulat</i>)*	3314	5000	+
45	1/350		or. Stuttgart (<i>consulat onorific</i>)	1516	2972	+
46	1/351		or. Hamburg (<i>consulat onorific</i>)	2070	4127	+
47	1/352		or. Munchen (<i>consulat onorific</i>)	1554	3375	+
48	1/353		or. Kassel (<i>consulat onorific</i>)	1556	3607	+
				<p>Note: Având în vedere că (i) în secțiile de votare din or. Berlin și or. Frankfurt pe Main, la alegerile prezidențiale (turul II) din anul 2020 s-au epuizat limita maximă de 5 mii de buletine de vot, (ii) luând în calcul că art.31 alin.(2) din Codul Electoral stipulează că nu doar în sediile sau în incinta misiunilor diplomatice / oficiilor consulare ale Republicii Moldova, ci „pe lângă” acestea se organizează <u>una sau mai multe</u> secții de votare, precum și (iii) ținând cont de faptul că autoritățile germane au permis pentru alegerile prezidențiale 2020 ca adresa secțiilor de votare din or. Frankfurt pe Main și or. Munchen să se afle la altă adresă decât la sediul¹⁴ consulatului sau consulatului onorific, considerăm că este posibil și absolut justificată constituirea a cel puțin câte o secție de votare în or. Berlin și or. Frankfurt pe Main, fiind oportună deschiderea a câte două secții de votare la aceeași adresă, după reușitul exemplu aplicat în or. Dublin, Irlanda.</p>		
49	1/354	IRLANDA	or. Dublin	1927	3059	+
50	1/355		or. Dublin	2232	3530	+
51	1/356		or. Dublin	2213	3304	+
52	1/357		or. Limerick	693	1296	+
			Note:			

¹⁴ Pentru confirmare a se vedea:

- adresele secțiilor de votare la alegerile prezidențiale 2021: <https://diaspora.cec.md/ro/locations>
- adresele misiunilor diplomatice / oficiilor consulare ale Republicii Moldova: <https://mfa.gov.md/ro/misiuni>
- adresele consulatelor onorifice: <https://mfa.gov.md/ro/content/consulii-onorifici-ai-republicii-moldova>

			<p>În primul rând este de subliniat că precedentul de a organiza 3 secții de votare în același sediu, în or.Dublin la alegerile prezidențiale 2020, a constituit o experiență reușită, care ar trebui să fie luată în considerație de MAEIE și CEC în cazul secțiilor de votare unde există comunități mari sau o concentrație considerabilă de alegători. În al doilea rând, este de observat că la data publicării prezentei note, în or.Cork se atestă peste 140 de înregistrări prealabile, ceea ce reprezintă un indicator că în această localitate ar fi necesar de deschis o secție de votare. Suplimentar, autoritățile urmează a lua în calcul informațiile și argumentele reprezentanților comunității¹⁵ moldovenești din Irlanda.</p>			
53	1/358	ISRAEL	or. Tel-Aviv	2632	3909	+
54	1/359		or. Ashdod	749	1081	+
55	1/360	ITALIA	or. Roma (<i>sediul misiunii</i>)	1630	3268	+
56	1/361		or. Roma	1530	2907	+
57	1/362		or. Pesaro-Urbino	1393	2546	+
58	1/363		or. Bolzano	654	963	+
59	1/364		or. Trento	1403	2171	+
60	1/365		or. Perugia	642	1237	+
61	1/366		or. Napoli	197	347	+
62	1/367		or. Bologna*	3046	4998	+
63	1/368		or. Reggio Emilia	1174	2117	+
64	1/369		or. Parma*	2750	4997	+
65	1/370		or. Modena	2021	3406	+
66	1/371		or. Ravenna	995	1958	+
67	1/372		or. Ferrara	1249	2266	+
68	1/373		or. Padova (<i>sediul consulatului</i>)	2685	4541	+
69	1/374		or. Padova	2050	4010	+
70	1/375		or. Mantova	580	1224	+
71	1/376		or. Verona	2728	4775	+
72	1/377		or. Treviso	2060	4205	+
73	1/378		or. Vicenza	1898	3428	+
74	1/379		or. Mestre	3038	4296	+
75	1/380		or. Milano	2037	4097	+
76	1/381		or. Milano	1784	3482	+
77	1/382		or. Brescia	2730	4429	+
78	1/383		or. Bergamo	893	1628	+
79	1/384		or. Torino	1537	2653	+
80	1/385		or. Torino	1297	2293	+
81	1/386		or. Firenze	836	1733	+
82	1/387		or. Udine	761	1362	+
83	1/388		or. Ancona	507	863	+
84	1/389		or. Genova	411	832	+

¹⁵ Solicitățile reprezentanților comunității moldovenești din Irlanda, înregistrate la CEC sub nr.CEC-9/679 din 06.05.2021 și nr.CEC-9/680 din 07.05.2021 - <https://anticamera.cec.md/public/petitii>

			<p>Note:</p> <p>Având în vedere că la alegerile prezidențiale 2020, în or.Parma și or.Bologna s-au epuizat buletinele de vot, este absolut evident că este cazul și există necesitate de a suplimenta aceste localități cu încă câte o secție de votare.</p> <p>Plus la aceasta, analizând statisticile¹⁶ italiene se observă că în unele provincii există concentrații considerabile de cetățeni moldoveni în care nu au fost deschise până în prezent secții de votare. Astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în provincia Rimini, regiunea Emilia-Romagna sunt 1348 cetățeni; - în provincia Rovigo, regiunea Veneto se află 914 moldoveni; - în provincia Pavia, regiunea Lombardia sunt 1060 moldoveni; - în provincia Grosseto, regiunea Toscana, se află 887 moldoveni, iar distanța dintre or.Grosseto și cea mai apropiată secție de votare or.Firenze (Florența) este de cca 150 km. <p>Astfel, luând-se în considerație aceste statistici și dacă se vor atesta câte cel puțin 100 de înregistrări prelabile per locație, considerăm că se justifică și ar fi oportună constituirea noilor secții de votare în or.<u>Rimini, or.Rovigo, or.Pavia și or.Grosseto din Italia.</u></p>			
85	1/390	JAPONIA , or. Tokyo (<i>sediul misiunii</i>)	23	30	+	
86	1/391	LETONIA , or. Riga (<i>sediul misiunii</i>)	78	84	+	
87	1/392	LITUANIA , or. Vilnius (<i>sediul misiunii</i>)	44	77	+	
88	1/393	MAREA BRITANIE	or. Londra *	3486	4999	+
89	1/394		or. Londra	4281	4998	+
90	1/395		or. Londra	3111	4999	+
91	1/396		or. Birmingham	1404	3865	+
92	1/397		or. Northampton *	3242	5000	+
93	1/398		or. Manchester	1131	2159	+
94	1/399		or. Glasgow	252	388	+
			<p>Note:</p> <p>* Rata de participare în cele 3 secții de votare din or.Londra arată, în mod indubitabil, că este mai mult decât necesară și justificată constituirea a cel puțin două secții de votare suplimentare, cu organizarea secțiilor de votare suplimentare la aceeași adresă, conform bunelor practici aplicate în or.Dublin, Irlanda la alegerile prezidențiale 2020.</p> <p>* La fel, în secția de vot din or.Northampton se atestă că buletinele de vot au fost epuizate, și respectiv, este necesară deschiderea a cel puțin unei secții suplimentare.</p> <p>Totodată, este de observat că or.Luton se află la o distanță de cca 55 km între or.Northampton și or.Londra. Astfel, analizând densitatea înregistrărilor prelabile din jurul acestei localități, considerăm că <i>ar fi oportună deschiderea unei secții de votare în or.Luton</i>, care este bine cunoscută de alegătorii moldoveni datorită aeroportului Luton.</p>			
95	1/400	NORVEGIA , or. Oslo	391	598	+	

¹⁶ <https://www.tuttitalia.it/statistiche/cittadini-stranieri/moldavia/>

96	1/401	POLONIA , or. Varșovia (<i>sediul misiunii</i>)	163	317	+	
97	1/402	PORTUGALIA	or. Lisabona (<i>sediul misiunii</i>)	1615	2891	+
98	1/403		or. Portimao	1148	1960	+
99	1/404		or. Setubal	492	996	+
			Notă: Examinând amplasarea geografică de până acum a secțiilor de votare în Portugalia, se observă că acestea sunt poziționate în centrul și sudul acestui stat, iar în partea de nord nu este amplasată nici o secție de votare. Astfel, în cazul în care în or.Porto s-ar confirma cel puțin 100 înregistrări prealabile, atunci ar fi oportună constituirea unei noi secții de vot în nordul Portugaliei.			
100	1/405	OLANDA , or. Haga (<i>sediul misiunii</i>)	1210	2779	+	
101	1/406	ROMÂNIA	or. București (<i>sediul misiunii</i>)	2135	3253	+
102	1/407		or. București	2280	3869	+
103	1/408		or. Iași	2052	3404	+
104	1/409		or. Timișoara	850	1219	+
105	1/410		or. Cluj-Napoca	1556	2218	+
106	1/411		or. Galați	539	850	+
107	1/412		or. Brașov	938	1350	+
108	1/413		or. Constanța	540	815	+
109	1/414		or. Bacău	356	559	+
110	1/415		or. Suceava	760	698	+
111	1/416		or. Sibiu	409	569	+
112	1/417		or. Craiova	222	322	+
113	1/418		or. Oradea	287	404	+
114	1/419	SPANIA	or. Madrid (<i>sediul misiunii</i>)	1156	2071	+
115	1/420		or. Barcelona (<i>consulat</i>)	1150	2170	+
116	1/421		or. Santander	1434	2602	+
117	1/422		or. Valencia	465	1100	+
118	1/423		or. Malaga	151	329	+
119	1/424	STATELE UNITE ALE AMERICII	or. Washington, DC	301	518	+
120	1/425		or. New York, NY	479	958	+
121	1/426		or. Chicago, IL	1836	3238	+
122	1/427		or. Seattle, WA	791	1156	+
123	1/428		or. Sacramento, CA	501	873	+
124	1/429		or. Boston, MA	353	636	+
125	1/430		or. Asheville, NC	267	494	+
126	1/431		or. Orlando, FL	382	693	+
127	1/432		or. Atlanta, GA	267	472	+
128	1/433		or. Denver, CO	159	217	+
129	1/434		or. Dallas, TX	179	275	+
130	1/435	or. Minneapolis, MN	218	308	+	

			Notă: Analizând statisticile înregistrării prelabile, precum și solicitările ¹⁷ reprezentanților diasporei din SUA, considerăm ar fi oportună examinarea de către MAEIE și CEC a posibilității deschiderii a <i>noi secții de votare în Miami și Las Vegas</i> .			
131	1/436	STATUL QATAR , or. Doha (<i>sediul misiunii</i>)		56	66	+
132	1/437	SUEDIA , or. Stockholm (<i>sediul misiunii</i>)		202	368	+
133	1/438	TURCIA	or. Ankara (<i>misiune diplomatică</i>)	131	187	+
134	1/439		or. Istanbul (<i>sediul consulatului</i>)	412	1221	+
135	1/440	UCRAINA	or. Kiev (<i>sediul misiunii</i>)	129	217	+
136	1/441		or. Odessa (<i>sediul consulatului</i>)	147	295	+
137	1/442	UNGARIA , or. Budapesta (<i>sediul misiunii</i>)		149	247	+
138	1/443	DANEMARCA , or. Copenhaga		531	911	+
139	1/444	CIPRU , or. Limassol		346	577	+

17. Suplimentar, considerăm că este oportună și se justifică constituirea de **noi secții de votare în Luxemburg și Finlanda**, deoarece în Luxemburg s-au înregistrat în prealabil cca 160 de alegători și există o densitate mare de înregistrări prelabile la câteva zeci de km cu țările vecine. În Finlanda se atestă deja un minim de 100 de înregistrări prelabile, iar autoritățile responsabile au primit un demers¹⁸ din partea unui grup de 302 cetățeni moldoveni care se află în această țară.

18. Prin urmare, statisticile, datele și informațiile examinate indică asupra următoarelor:

- (i) **134 din cele 139 secții de votare** deschise de autorități la alegerile prezidențiale din anul 2020, **urmează a fi menținute și în cazul alegerilor parlamentare anticipate** din 11 iulie 2021;
- (ii) MAEIE și CEC urmează să **reevalueze oportunitatea menținerii a 5 secții de votare** [una în Grecia și 4 în Federația Rusă], după cum urmează: *prin comasarea unor secții de votare* [2 în 1] din or.Atena, or.Sankt-Petersburg și or.Moscova; și *prin închiderea secțiilor de vor* din or.Kostroma și or.Rezani din Federația Rusă;
- (iii) în funcție de rezultatele finale ale înregistrării prelabile, MAEIE și CEC urmează să examineze atent și cu discernământ asupra *suplimentării și/sau constituirii a noi secții de votare* după cum urmează:

6 – Italia, 3 - Marea Britanie, 2 - Franța, 2 - Germania, 2 - Statele Unite ale Americii, 1 - Irlanda, 1 - Portugalia, 1 - Luxemburg și 1 - Finlanda.

¹⁷ A se vedea solicitarea înregistrată cu nr.CEC-9/678 din 06.05.2021 - <https://anticamera.cec.md/public/petitie>

¹⁸ A se vedea demersul cu nr. CEC-7/11404 din 20.01.2021 - <https://anticamera.cec.md/public/documentedeintrare> sau <https://anticamera.cec.md/Inputs/DownloadFileSite/?p=a28a4792-4f47-4a25-845f-627cc0418722.pdf&d=11404.pdf>

E. Recomandări adresate instituțiilor statului

19. Subliniind că un proces deschis și transparent de consultare și pregătire a procesului de constituire a secțiilor de votare în străinătate, va crește încrederea alegătorilor și concurenților electorali în aplicarea legislației electorale, precum și încrederea în instituțiile statului, **Asociația “ADEPT” îndeamnă** autoritățile statului responsabile de constituirea secțiilor de votare în străinătate, să întreprindă cu obiectivitate și profesionalism următoarele acțiuni:

Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene:

- **reevaluarea și publicarea informațiilor cât mai exacte posibil** cu privire la *numărul* alegătorilor și *locul aflării* acestora în străinătate; *date obținute* de către MAEIE de la autoritățile competente ale țărilor de reședință a cetățenilor-alegători ai Republicii Moldova, și nu *în baza estimărilor aproximative* ale misiunilor diplomatice;
- **aducerea la cunoștință publică** a informațiilor ce țin de cheltuielile necesare și posibilitatea asigurării din punct de vedere tehnic-logistic a secțiilor de votare din străinătate, precum și celor privind potențialele riscuri legate de actuala pandemie COVID-19 în țările unde urmează a fi constituite secții de votare.

Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova:

- **reglementarea clară** și detaliată în Regulamentul cu privire la votarea cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotarele țării (aprobat prin Hotărârea CEC nr.1732/2018), *a modului de constituire a secțiilor de votare și birourilor electorale ale secțiilor de votare în străinătate* și alinierea acestuia la prevederile Codului Electoral, deoarece regulamentul mai indică în continuare că organizarea acestor secții se stabilește de Comisia Electorală Centrală, la propunerea Guvernului..
- **publicarea** tuturor demersurilor privind deschiderea secțiilor de votare suplimentare peste hotare, recepționate din partea comunităților de cetățeni moldoveni din diasporă;
- începând cu ziua următoare datei limită pentru depunerea declarațiilor privind înregistrarea prealabilă (26 mai 2021), **aducerea la cunoștința publică a proiectului listei secțiilor de votare în străinătate și organizarea consultărilor publice oficiale** cu privire la constituirea secțiilor de votare peste hotarele țării, precum și **informarea publicului larg despre argumentele / motivele aplicate de CEC pentru adoptarea hotărârii privind constituirea secțiilor noi, menținerea sau închiderea unor secții de votare în străinătate.**